

KULLUĞUN İNCELİKLERİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh, alâ külli hâlin ve fî külli hîn.,, Ve's-salâtü ve'sselâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn muhammedini'l-mustafâ ve âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu teâlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

*أَطَّلَعْتُ فِي الْجَنَّةِ، فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا الْفُقَرَاءَ؛
وَاطَّلَعْتُ فِي النَّارِ،*

فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا الْأَغْنِيَاءَ، وَالنِّسَاءَ

(حم. عن ابن عمرو)

RE. 73/9 (*Ettala'tü fi'l-cenneti, feraeytü eksere ehlihâ el-fukarâe; ve't-tala'tü fi'n-nâri,*

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

feraeytü eksere ehlihâ el-ağniyâe, ve'n-nisâe.)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri sizleri ve bizleri iki cihanda bahtiyar eylesin...

Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafa SAS Hazretleri'nin mübârek hadîs-i şerîflerinden bir demet okuyup, dinleyip; tefeyyüz etmek, dinimizi iyi öğrenmek, inceliklerine âşina olmak, Peygamber Efendimiz'in âdâbı ile edeplenmek niyeti ile hadîs-i şerîfleri okuyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izah edilmesine başlamazdan önce, Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafâ Hazretleri'ne bağlılığımızın, sevgimizin, saygımızın, bir nişanesi olmak ve rûh-ı pâkine takdim kılınmak üzere; ve onun cümle âlinin, ashabının, etbainin, ahbabının ruhlarına hediye olmak üzere; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah ve mukarrabînin ruhlarına ve hâsseten sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin, Ebû Bekr-i Sıddîk ve Hz. Aliyy-i Mürtezâ'dan Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî'ye kadar güzerân eylemiş olan cümle sâdât u meşâyımızın ve onlara bağlı halifelerinin, müridlerinin ruhları için;

Ahirete göçmüş olan bütün müslüman geçmişlerimizin, annelerimizin, babalarımızın, dede ve ninelerimizin, kardeş ve yakın arkadaşlarımızın, akrabamızın, dostlarımızın ruhları için;

Şu beldelerde medfun bulunan enbiyâullah, evliyâullah, velîler, şehitler, gâziler, salihler, hayır ve hasenât sahibi olan kimselerin ruhları için;

Uzaktan yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemeye gelmiş olan siz kardeşlerimizin âhirete göçmüş olan bütün müslüman geçmişlerinin ruhları için; bizim de sıhhat ve âfiyetimiz, saadet ve selâmetimiz için bir *Fâtiha*, üç *İhlâs-ı Şerîf* okuyup öyle başlayalım!

.....

a. Cennet ve Cehennemın Sakinleri

Mukaddimedede Arapça metnini okuduğum hadis-i şerif, *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis kitabınının 73. sayfasındaki 9. hadis-i şeriftir.

Ahmed ibn-i Hanbel *Müsned*'inde Abdullah ibn-i Amr ibnü'l-As RA'dan rivayet eylemiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyorlar ki:¹

أَطَّلَعْتُ فِي الْجَنَّةِ، فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا الْفُقَرَاءَ؛
وَاطَّلَعْتُ فِي النَّارِ،

فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا الْأَغْنِيَاءَ، وَالنِّسَاءَ

(حم. عن ابن عمرو)

¹Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.173, no:6611; Abdullah ibn-i Amr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XVI, s.387, no:45035; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.V, s.8, no:3635.

RE. 73/9 (*Ettala'tü fi'l-cenneti, feraeytü eksere ehlihâ el-fukarâe; ve't-tala'tü fi'n-nâri, feraeytü eksere ehlihâ el-ağniyâe, ve'n-nisâe.*)

(*Ettala'tü fi'l-cenneti*) “Cennete bir baktım, muttali oldum...” “Manzarasına, ahâlisine, Allah nasip eyledi, şöyle bir toptan, tepeden nazar etmek müyesser oldu... (*Feraeytü eksere ehlihâ elfukarâe*) Gördüm ki cennet ehlinin ekseriyeti, çoğunluğu dünyada iken fakir olan kimselerdir.”

“Cennetteki insanların büyük çoğunluğunun dünyadaki fukarâ kimseler olduğunu gördüm. (*Ve't-tala'tü fi'n-nâri*) Cehenneme ıttılâ eyledim, şöyle başımı kaldırdım, tepeden kuş bakışı bir baktım, bütün ahâlisini gördüm; (*feraeytü eksere ehlihâ el-ağniyâe ve'nnisâe*) Cehennemin ekseriyetini teşkil eden kimselerin zenginler ve kadınlar olduğunu gördüm.”

Zenginler ve kadınlar cehennemin ekseriyetini teşkil ediyor. Cennetin ekseriyetini de fukarâcıklar teşkil ediyor. Allah ona öyle göstermiş, mümkün olmuş.

Muhterem kardeşlerim!

Beşeriz... Bu sahih, kaynakları kuvvetli hadîs-i şerîfin mânasını bilmeseydik, hatta bildikten sonra bile insanoğlu çare arıyor, zengin olma çaresi arıyor. “Zengin olayım da param çok olsun da rahat edeyim!” diye düşünüyor. Çünkü hakikaten bütün her şey parayla, ateş pahasına... İnsanın parası olması ihtiyaçlarını karşılamasına vesile oluyor gibi görünüyor. Ve onun için insanoğlu var gücüyle “Para

kazanacağım!” diye bir çalışma içinde oluyor. Hepimizin bir mesleği var, bir kazanç kapısı var, bir uğraşı, bir çalışması var.

Para iyi de, yalnız bu parayı kazanma yolu çok önemli. Para insanın dünyadaki birtakım müşküllerini halletmesine yardımcı oluyor da paranın kazanılmasına dikkat edilmezse ahirette başına müşküller, çoraplar örüyor, dertler getiriyor. Çünkü paranın kazanılmasına haram girdi mi, gözyaşı girdi mi, adaletsizlik girdi mi, hırsızlık, arsızlık girdi mi, yasaklar, günahlar girdi mi o para kirleniyor. Kirlenmiş para da insana ahirette hayır getirmiyor. Çünkü hesabı var.

Allah-u Teâlâ Hazretleri herkese soracak ki:

“—Sen zenginliğini, paranı, varlığını nereden, nasıl sağladın?

Ne yolla elde ettin? Hırsızlıkla mı, rüşvetle mi, faizle mi, kumarla mı, piyangoyla mı, sigortayla mı, çalışarak mı, aldatarak mı, hırsızlayarak mı, dolandırarak mı?”

Kazanç şekli gayri meşru olduğu zaman mutlaka cezası var. Mutlaka haram paradan dolayı insanın cehennemde yanması var. Haramla beslenen vücudun, haramla beslenen hücrelerin mutlaka cehennemde yanacak.

Bir de para helal olabilir. Mesela babasından miras kalmış, helal. Ölüm hak, miras helal. Normal malları satmaktan, şeriate aykırı olmayan güzel bir yolla ticaret yaparak kazanmak olabilir. Çalışarak, alın teri dökerek kazanmış olabilir.

Bazen de helal parası kirlenir. Mesela kişinin kazancının içinde fakirin hakkı vardır, zekât borcu vardır, fıtır borcu vardır. Bunları vermediği zaman temiz olan paranın içinde fukarânın hakkı kalmış demektir. Kazanırken meşru yoldan kazandı; ama bu paraların insana yüklediği görevler var, onları yapmadığı için oradan da sorumlu olabilir, iki.

Üçüncüsü, harcadığı yerlerden dolayı sorumlu olur. Parayı aldı, bir lüks yere gitti, harcadı, geldi. Gazetelerden duyuyoruz: Zenginler şimdi falanca yerdeki kumarhaneler biraz kesada, fesada uğradığından kalkıp Avrupa'nın bilmem hangi kumar memleketine gidiyorlarmış, kumar oynuyorlarmış. Paraları harcayıp yutulup geliyorlarmış. Veyahut şatafatlı, lüks, keyif, zevk, eğlence, vur patlasın çal oynasın şeklinde harcıyorlar. Harcama şeklinden dolayı da insan hesaba çekilir.

Kazancından, kazanma şeklinden, kazandıktan sonra onunla ilgili vazifeleri yapıp yapmadığından, -üçüncüsü de- harcama yerlerinin Allah'ın rızasına uygun olup olmamasından dolayı cezaya çarpılır.

Cihad için para isteniyor; adam vermiyor. Ama çocuğunun sünneti için milyarlar harcıyor, oğlunun düğünü için olmadık masraflar yapıyor, gelinin gelinliği için akla hayale gelmedik masraflar yapıyor. İşte bunların da hayra vermediği için, şerre harcadığı için vebali olur.

“—Ne olacak, fakirliği mi isteyelim?”

Peygamber SAS Hazretleri buyurmuş ki:²

نِعْمَ الْمَالُ الصَّالِحُ، لِلرَّجُلِ الصَّالِحِ

(حم. حب. ك. طس. ش. ع. هب. كر. عبد الله عن ابن عمرو)

(*Ni'me'l-mâlû's-sàlihu, li'r-racüli's-sàlih*) “Hayırlı, sàlih bir insana, helâl, sàlih bir mal ne kadar güzel yakışıır.”

Neden? Helal paranın eline geçmesi üzerine o şahıs dininin, imanının, takvâsının icâbı olarak o parayı hayra harcar, hayır hasenât yapar.

Bugün Türkiye’de yapılan işlerin çoğunun kaynağını araştırsak, —eski ve yeni— hep insanların hayır sahibi olanlarının kesesinin ağzını açıp da, fedakârlık yapıp da harcadıkları paralardan olduğu görülür.

Koskoca Gurebâ Hastanesi, kocaman Terkos gölü ve Terkos teşkilâtı, muazzam filanca tesisler, falanca tesisler, falanca valide sultanın, filanca paşanın, öteki zenginin, beriki ağanın hayrı

² Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.197, no: 17798; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.6, no:3210; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.3, no:2130; Buhârî, *el-Edebü'l-Müfred*, c.I, s.112, no:299; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.291, no:3189; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.263, no:7336; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VII, s.18, no:22628; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.91, no:1248; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.259, no:1315; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.V, s.186; Tayâlisî, *Müsned*, c.II, s.316, no:1061; Tahavî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.XIII, s.268, no:5284; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *İslâhu'l-Mâl*, c.I, s.32, no:43; İbn-i Hacer, *el-İsâbe*, c.IV, s.653; İbn-i Asâkir, *Târihi Dimaşk*, c.XXXVI, s.143, no:100019; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.257, no:6757; Beyhakî, *el-Âdâb*, c.III, s.86, no:791; Amr ibnü'l-As RA'dan.

Keşfü'l-Hafâ, c.II, s.1821, no:2823; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXIII, s.348, no:26199.

oluyor. Büyük ölçüde hayırlar onlara dayanıyor. Binâen aleyh, hayırlı insana hayırlı para iyi, uygun düşer; çünkü onunla hayır yapar. Ama tiynetsiz, tabiatsız, bozuk bir insana para geçti mi, şımarır. “Sonradan görme” diyoruz. Edepsizleşir, ne yapacağını şaşırır, kibirlenir, gururlanır, zulme kaçır vesaire... O zaman felaket olur.

İstatistik yapılsa; genel olarak zenginlik insanı azdırır. Mümkün değil. Sen azmazsın, çocuğun azar. Çocuğun azmaz, torunun azar. Bazı insanları kurcalıyorsun; “—Niye böyle yapıyorsun? Etme eyleme!”

Adamla usûlünce konuşursan, kafasını kızdırmazsan, yumuşarsa diyor ki:

“—Benim de babam şöyle idi, dedem böyle idi... Biz filanca müftünün sülâlesindenmişiz, filanca yüksek zâtın soyundanmışız...”

Hani senin üzerinde? O sevapları işledi, kazandı; senden ne haber? Sen ne yapıyorsun?

Yapmıyor. Neden?

Şaşıyor. Babasının, dedesinin asaletinden, parasından, pulundan, evlatlar biraz onu bunu beğenmez oluyorlar.

Peygamber Efendimiz SAS’in huzurunda zenginin birisi otururken fakirin birisi gelmiş, yanına oturmuş. Zengin de biraz toparlanmış, çekilmiş, entarisini çekmiş, cübbesinin ucunu çekmiş. Efendimiz’in rengi atmış, yüzü kızarmış, yüzünde kızgınlık emareleri belirmiş. Zengine demiş ki:

“—Fakirliđinin sana bulaşmasından mı korktun? Yoksa senin zenginliğinin bir kısmı ona akar gider diye mi korktun?”

“—Ne oluyor? Yanına fakirin gelmesinden memnun olmamış gibi bir tavır, ne o? Fakirlik mi bulaşacak diye korktun? Yoksa zenginliğin ona kaçacak diye mi korktun?”

Bakmış ki Peygamber Efendimiz kızgın, adamcağız kendisini toparlamış:

“—Yâ Rasûlallah, zenginlik fenâ mı?”

“—Bu tavırda davranırsan elbette fena.”

“—Ne yapacağız? Çare ne?”

Zenginliđinden ona ikrâm edersin, yardım edersin, seversin. O zaman kıymeti var.

Zengin baklava börek yiyor. Yiyeceđinin, içeceğinin fazlasını bidonlara doldurup atıyor. Fakir şurada bir lokma bulamıyor, bir simit bulursa kıtır kıtır yutkunacağım diye uğraşiyor. Birisinin derdinden ötekisinin haberi yok. Birisi;

“—Dün güzel eğlendim, bugün nasıl daha güzel eğlenebilirim?” diye Boğaziçi’nde yer arıyor, gazino arıyor.

Ötekisi;

“—Bu akşam çocuklarım yine ağlayarak beni kapıda karşılarlar, çocuklarıma ne ekmek götüreceğim?” diye, üç bin liralık ekmek alacağım diye kuyrukta şu kadar saat bekliyor.

Ne olacak?

O zengin o fakire acıyacak, yardım edecek,

Allah'ın verdiđinden o tarafa verecek. Vermediği takdirde olmaz.

Demek ki zenginliğin umumiyetle insanı azdırma tarafı var. Fakirlik de, sabrederse Allah'ın merhametini çekip cennette insana derece kazandırabilir. Fakir de günaha girebilir; isyan ederse, sabretmezse, terbiyesizlik ederse, karşı gelirse o zaman o da günaha girebilir.

“—Esas itibariyle, hayırlı mübarek müslüman bir fakir mi iyi, hayırlı mübarek müslüman bir zengin mi iyi?”

“—Müslüman zengin iyi.”

Neden?

Peygamber Efendimiz SAS buyuruyor ki;

“—Sizin kuvvetli olanınız, kuvvetli Müslüman, zayıf müslümandan Allah'a daha sevgilidir ve daha faziletlidir. Hepsi hayırlıdır ama Allah onu daha çok sever.”

Çünkü kuvvet İslâm için kullanılır, oradan çeşitli faydalar hâsıl olur. Kuvvetin bir çeşidi de mâlî kuvvettir. Elbette böyle bir şeyi kazanmaya gayret edeceğiz.

Ama “İlle kazanacağız!” diye uğraşmayacağız, “Helalinden kazanacağız.” diye uğraşacağız. Aman helal olsun, haram olmasın.

Bugün Türkiye'de haram yoldan bir günde milyoner, milyarder olanlar var. Memleket bir vurgun ülkesi hâline geldi... Repolarla, faizlerle, devleti batırmak pahasına sahtekârlıklarla, onun bunun parasının çalıp çırpıp, çantasını eline alıp, uçağa atlayıp falanca yere kaçarak

milyarlar toplayıp vurup gidenler olabiliyor. Öyle bir şey... Evet, bir günde zengin oluyor. Zengin oluyor ama haram yoldan kazandığı için âhiretini mahvediyor.

Müslümanlar olarak biz ne yapacağız?

Ne aldanacağız, ne aldatacağız. Ne sen aldan, ne aldat. Aldanmayacaksın da aldatmayacaksın da.

Ben kardeşlerim aldanmasın diye de çok üzülüyorum, yazılar yazıyorum, çiziyorum:

“—Aman şöyle yapmayın, böyle yapmayın! Şöyle zarara uğramayın, böyle zarara uğramayın.”

Kardeşlerimizin aldanmasını da istemiyorum, yani elindeki parayı kaptırmasını da istemiyorum. Ama “Daha fazla para kazanacağım” diye harama sapmasını da Allah istemiyor. Helal olacak. Müslüman gayri meşru yoldan kazanmayacak.

Bir böyle, buna dikkat etmediği için zenginler cehenneme çok giriyormuş. Bir de kadınlar çok giriyormuş.

Tabii kadınların dindarları var. Mübarek hacı teyzelerimiz var; başörtülü, eli tesbihli, ağzı dualı, namuslu, başkalarına İslâm’ı öğreten, Kur’an öğreten başımızın tâcı teyzelerimiz, kızlarımız, bacılarımız var; mücahide, gayretli, güzel şeyler yapıyorlar. Ama ekseriyete bakacak olursak; sokakta erkek olduğun halde başını kaldırıp sen etrafa bakamıyorsun. Sen kız gibi başını eğmişsin. Etrafa baksan günah, giyim günah, kuşam günah, tavır günah, hareket, her şey... İmtihan, bir sıkıntı... Kadınların

da ekseriyetle yaptıkları yanlış olduğundan cehennemın çoğunluğunu zenginlerle beraber onlar teşkil ediyor.

Neden?

Namusunu korumuyor, kapanmıyor, örtünmüyor, söz dinlemiyor, sabretmiyor vs. vs... Oralardan zarara uğruyor.

Biz şimdi kendimize bakalım, kendimiz ne yapacağımızı düşünelim. Ne yapacağız?

“—İlle zenginlik istiyorum!” diye hırs gösterip haramlı, veballı, günahlı işlere bulaşmayacağız. Büyük bir titizlikle kazancımızın helal olmasına dikkat edeceğiz. Aldanmamaya ve aldatmamaya gayret edeceğiz. Helalinden kazanacağız. Bu bir.

Eğer zengin isek, Allah bizi mal vererek imtihan ediyorsa; “Bakalım bu kulum zengin olursa nasıl kulluk yapacak?” diye... Kimisini zenginlikten, kimisini fakirlikten imtihan eder. Allah bize para, mal vermişse onun gereği olan yardımını, hayrını, hasenâtını yapacağız. İslâm’ın ve müslümanların faydasına, Allah’ın rızasını kazanacak yola parayı harcayacağız. Hanımlarımıza, çocuklarımıza dikkat edeceğiz:

“—Aman! Bakın, ekseriyetle kadınlar cehenneme gidiyorlarmış. Siz öyle cehenneme gidenlerden olmamaya dikkat edin! Aman örtünüze dikkat edin! Aman namusunuza dikkat edin!” diye onlara nasihat edeceğiz.

Tabii kadınların ekseriyetle İslâm’dan uzak yetişmesinin bir sebebi; onların dinî bilgilerini kazanma imkânlarının az olmasıdır. Erkek

camiyeye gelir, Cuma hutbesi dinler, pazar vaazı dinler, hocaların yanında bulunabilir vesaire... Kadın bir kere çocuğunu bırakıp evden çıkamıyor. Çocuğuna bakmaktan, ev işlerini hazırlamaktan, "Akşama yemek yetiştireceğim!" derken bir de bakıyor, akşam oluvermiş. Tesbihini çekemiyor, Kur'ân-ı Kerîm'ini okuyamıyor, kitap okuyup da ilmini irfânını ilerletemiyor. Onun için, dinî bilgi bakımından cahil kalıyor.

Cahil kadının çocuğu da cahil oluyor, onun kızı da daha cahil oluyor. Böylece görüyoruz ki kadınlarımızın İslâmî bakımından bilgide dezavantajlı bir durumu var. Onların İslâmî bilgileri doğru düzgün kazanmaları için tedbirler alacağız.

Ben şahsen böyle düşündüğüm için, şu camiye geldiğim zaman Hocamız cennetmekândan sonra vazife bize gelince ilk önce düşündüm; bu kadınların vaaz dinlemesi lazım, nereden dinleyecekler? Erkekler kısmı var, kadınlar kısmı yok. Hadi onu yapalım... Kadın Amasya'dan, Tokat'tan, Erzurum'dan tekkeyi ziyaret etmeye geliyor; abdest alacak, nerede alacak? Yüz numarada bir kadınlar kısmı yok. Kadınların abdest alma yeri yok. Büyük camilerde de böyle... Eskilerde acayip bir şey; kadınlar kısmı düzenli değil ve abdest alma yerleri düzenli değil.

Kadınlara yapılan eğitim eksik kalıyor. Hadi, eğitimi nasıl sağlayabiliriz? Radyoyla sağlarız; radyo kuruyoruz. Dergiyle sağlarız; dergi kuruyoruz. Dernekle sağlarız; dernek kuruyoruz. Kadınlar birbirlerine, bilenler bilmeyenlere öğretsin.

Türkiye'nin —şu anda rakamını bilemeyeceğim— kaç yerinde kadın aile derneklerimiz var, Kadın Aile dergimiz var, kaç yerinde radyo yayınlarımız var. Allah razı olsun, kadın o yayınları dinliyor. Mutfakta dinliyor, işini yaparken dinliyor, öğreniyor. Tiryaki olmuşlar, çevirmişler orayı, devamlı dinliyorlar. Şoför kardeş de dinliyor, evde kadın da dinliyor; bir eğitim alıyor.

Buna benzer çalışmaları yapacağız ki kendi hanımlarımızı, annelerimizi, kızlarımızı cehennem düşen kadınların arasına düşmekten kurtaralım, yanlış yola sapmalarına mâni olalım diye muazzam bir çalışma göstermemiz lazım. Bu da çok önemli bir şey.

Benim üzüldüğüm noktalardan bir tanesi; kadın hamile oluyor, doğum yapacak, İslâmî şekilde erkeklere görünmeden doğum yapmasını sağlamak lazım. Bir kadın doğum hastanesi kurduk, temelini attık. Yenibosna'da... İnşallah faaliyete geçecek. Ama her şey parayla oluyor. İçine ameliyathane kurulacak, para istiyor. Avrupa'dan şu cihaz gelecek, ultrason gelecek, muazzam paralar, milyarlar yutulup yutulup gidiyor. Şimdi durduk. Hayır yapacağız. Kadın hastanesi olacak, kadınlarımız orada hanım doktorlara görünecek diye...

Nerede hayır varsa onları yapmaya çalışalım, inşaallah destekleyelim.

Allah bizi ve ailelerimizi, çocuklarımızı, eşlerimizi, kızlarımızı, oğullarımızı cehennemden korusun... Cehenneme düşmeyenlerden eylesin... Bi-gayri hisâb cennetine girenlerden eylesin...

Parayı görünce azmayalım. Parayı görünce “Bu parayla benim neler yapmam gerekiyordu?” diye önce onu düşünelim. Paranın fazlalığını boş yere israf etmeyelim. “Bu paranın fazlalığıyla İslâm’a, müslümanlara faydalı hangi müessese- de nasıl bir hayırlı iş yaparım?” diye onu düşünelim, muhterem kardeşim!

Para biriktirmek, depo etmek, “Oh param şu kadar oldu, bu kadar oldu...” Ne kendisi yiyor, ne de parasının başkasına faydası oluyor. Bunun çok aleyhinde ağır âyet-i kerîme vardır. Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor ki, *Bi’smi’llâhi’r-rahmâni’r-rahîm*:

وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يَنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ

(التوبة: ٣٤)

(*Ve’llezîne yeknizûne’z-zehebe ve’l-fiddata ve lâ yünfikùnehâ fî sebîli’llâh*) “Altın ve gümüşü yığıp da, onları Allah yolunda harcamayanlar yok mu, (*febeşşirhüm bi-azâbin elîm*) işte onlara elem verici bir azabı müjdele!” (Tevbe, 9/34) diye âyet-i kerîmede bildiriliyor.

“—Bu hayırlara sarf etmediğiniz için başınıza öyle bir felaket gelecek ki diye onları ikaz et!” diyor, ayet-i kerîme.

يَوْمَ يُحْمَى عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَى بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ

وَيُظْهِرُهُمْ، هَذَا مَا كَنْزْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ فَذُوقُوا مَا
كُنْتُمْ تَكْنِزُونَ

(التوبة: ٣٥)

(*Yevme yuhmâ aleyhâ fî nâri cehenneme fetükvâ bihâ cibâhuhüm ve cünûbühüm ve zuhûruhüm*)

“O günde ki o depo ettikleri mallar cehennem ateşinde kızdırılacak; yüzleri, alınları, yanları ve sırtları o ateşlerle dağlanacak.”

“Ve denilecekmiş ki kendilerine...” İstikbalde olacak bir şey olduğu için “miş” diyorum. Kur’an bildirdiği için böyle olacağı kesin. “Isıtılacak, kıpkırmızı hâle getirilecek; yüzleri, elleri, karınları, sırtları dağlanacak. Sonra kendilerine denilecek ki:

(*Hâzâ mâ keneztüm li-enfüsiküm*) “İşte bunlar kendi keyfiniz için, ‘keyfim yerine gelsin’ diye, ‘zengin olayım’ diye biriktirdiğiniz paralar... (*Fezûkû mâ küntüm teknizûn*) “İşte biriktirdiğiniz paralar, ne kadar tatlıymış, tadın bakın azabını!” diye kinâyeli sözlerle cehennemde azap görecekları bildiriliyor. (Tevbe, 9/35)

Allah-u Teâlâ Hazretleri hayır ve hasenâtı yerli yerince, Allah’ın rızasına uygun olan müslümanlardan olmayı cümlemize nasip eylesin...

b. Güzel Kulluğun İncelikleri

Onuncu hadîs-i şerîf:

Muaz ibn-i Cebel RA’dan sahih bir hadîs-i şerîf.

Taberânî, Beyhakî ve diğerk kaynaklarda var. “Ricâli, râvileri güvenilir insanlardır.” diye kaynaklar bildiriyor. Bu hadisi iyice dinleyelim!

Peygamber SAS Efendimiz muhatabına –Muaz ibn-i Cebel RA Hazretleri râvi olduğuna göre, bizzat ona söylemiş olsa gerek– buyuruyor ki:³

أَعْبُدِ اللَّهَ وَلَا تُشْرِكْ بِهِ شَيْئًا، وَاعْمَلْ لِلَّهِ كَأَنَّكَ
تَرَاهُ، وَاعْدُدْ نَفْسَكَ فِي

الْمَوْتِ، وَاذْكُرِ اللَّهَ عِنْدَ كُلِّ حَجَرٍ وَشَجَرٍ، وَإِذَا
عَمِلْتَ سَيِّئَةً، فَاَعْمَلْ

جَنِبَهَا حَسَنَةً، السِّرَّ بِالسِّرِّ وَالْعَلَانِيَةَ بِالْعَلَانِيَةِ؛
أَلْ أَخْبِرُكَ بِأَمْلِكَ بِالنَّاسِ

مِنْ ذَلِكَ هَذَا، وَأَشَارَ إِلَى لِسَانِهِ، وَهَلْ يَكُوبُ النَّاسَ
عَلَى مَنَاخِرِهِمْ فِي النَّارِ إِلَّا هَذَا

(طب. هب. عن معاذ بن جبل)

RE. 73/10 (*U'budi'llâhe ve lâ tüşrik bihî şey'en, va'mel li'llâhi keenneke terâhu,*

³ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.405, no:548; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.175, no:374; Hennâd, *Zühd*, c.II, s.531, no:1092; İbn-i Ebî Şeybe, *Musanef*, c.XIII, s.225, no:35466; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Câmiü'l-Ehâdîs, c.V, s.25, no:3665.

va'dud nefseke fi'l-mevtâ, ve'zküri'llâhe inde külli hacerin ve külli şecerin, ve izâ amilte seyyieten fa'mel bi-cenbihâ haseneten; es-sırre bi's-sırri ve'l-alâniyete bi'l-alâniyeti. Elâ uhbiruke bi-emleke bi'n-nâsi min zâlike hâzâ? Ve eşâre ilâ lisânihî. Ve hel yekübbü'n-nâse alâ menâhirihim fi'n-nâri illâ hâzâ?)

(U'budi'llâhe ve lâ tüşrik bihî şey'en) “Allah’a kulluk et, Allah’tan başkasını ona şerik koşma! Allah’tan gayriyi Allah’a şerik koşma, sadece Allah’a ibadet et! Müşrik olma, kâfir olma, şirk yapma!”

Sırf Allah’a ibadet etmek çok önemli bir mevzu aslında; insanın üzerinde geniş geniş düşünmesi ve hareketlerini ona göre tanzim etmesi lazım. Bazıları Allah’a inanıyor da şirk koşuyor.

(İllâ ve hüm müşrikûn) Allah’a şirk koşarak inançlarında şirk olduğu halde, inançları sakat olduğu halde öyle oluyorlar. Şirkin olmaması lazım.

Müslüman hâlis, sâfi, *(muhtisûne lehü'd-dîn)* sırf Allah’a ibadet edecek, sırf Allah’tan isteyen, Allah’a ibadet eden, Allah’tan bekleyen bir insan hâline gelecek. Bu bir eğitim meselesidir. Elhamdülillah tasavvuf yolunda şirkin gizlisinden, âşikâresinden sakınma hususunda bilgiler öğretiliyor.

(Va'mel li'llâhi keenneke terâhu) “Allah’a karşı vazifelerini, ibadetlerini yaparken Allah’ı görüyormuş gibi öyle hâlisâne yap.”

“Yaptığın ameli, ibadeti, Allah’ı görüyormuşsun

gibi yap. Sen O'nu göremezsın ama sanki Allah'ı görüyormuşsun gibi; namaz kılariken Allahu ekber deyince O'nun karşında olduğunu bilerek, söz söylerken senin söylediğini görüyor ve duyuyor diyerek, iş yaparken yaptığın işi yaptığını görüyor, kalbinden geçeni biliyor, niyetini biliyor diyerek, Allah'ı görüyormuş gibi amelini, ibadetini ona göre yap.” diye emrediyor.

(Va'dud nefseke fi'l-mevtâ) “Kendini ölüler arasında say.” İnsanın kendisini ölüler arasında sayması ne demek?

Öleceksın. Ne kadar yaşasan, ok yaya konmuş, yay gerilmiş... Yunus Emre öyle diyor. Sen bu yayı attın, farz et, gerilmiş, artık bıraktığın zaman gidecek... Ömrümüz de böyle. Herkes ölecek, gelen göçecek. Çare yok.

İnsanın o günü, o ölümü, o ölümden sonraki halleri unutmaması lazım:

“—Mezarlıkta benim hâlim ne olacak acaba? Ölülerin arasına ben de yatırıldığım zaman, benim de kabrim onların arasına yerleştiği zaman acaba hâlim ne olacak?” diye bir farz et bakalım.

İstikbaldeki o durumunun ne olacağını bir düşün. Etrafında seninle beraber gülüp oynarken şu anda bu dünyada olmayan, yaşamayan kimler vardı, kimler geldi geçti, göz önüne geçir... Sınıf arkadaşlarından, mahalle arkadaşlarından, kardeşlerinden, komşularından, küçüklerden, büyüklerden... Bir gün kendine de geleceğini düşünerek kendini ölmüş bil, ölüler arasında say.

Muhterem kardeşlerim!

Bizim tasavvuf büyüklerimizin çok güzel bir hali var. Şimdi bir başka insan bu hadisi okusa ne yapar, bilmem. Ama bizim büyüklerimiz ne yapmışlar?

“—Baş üstüne, ben bunu nasıl yaparım?” diye düşünmüşler.

“—Kendini ölüler arasında say.”

Nasıl sayacak? Zikre oturduğu zaman *rabıta-ı mevt* yapacak. Gözünü kapatacak, nasıl öldüğünü göz önüne getirecek, nasıl yıkandığını, nasıl kabre konulduğunu, nasıl kabirde sorgu sual olduğunu ve saire...

İşte bak, fiilen hadîs-i şerîfi hemen uyguluyor. İlmi bilip de ilmin gereği olan ameli yapmamak çok büyük vebaldir. Biliyor, yapmıyor. Onun için, bizim büyüklerimiz bildiğini uygulamaya önem vermişler.

Kur'an'ı on ayet, on ayet veya aşır aşır, bölüm bölüm okurlarmış; o bölümü uygularlarmış, iyice hazmettikten sonra öteki bölüme geçerlermiş.

Biz nasıl okuyoruz?

“—20 sayfa okudun, ne anladın?”

Zaten Arapça bilmiyor ki, ne anlayacak?

Hiçbir şey anlamıyor. Arapça öğreneceksin!

Kemal Edip Bey vardı, Allah rahmet eylesin, mü'min bir insandı, din eğitimi genel müdürlüğü de yapmıştı. Şairliği, edipliği var. Adı zaten Kemal Edip Kürkcüoğlu idi.

“—Kur’ân-ı Kerîm Arapça değil, Rabca’dır.”
diyordu.

Allah’ın kelâmı; her müslüman onu öğrenecek.
Arapça bilmiyorsan tefsirine bak. İnsan anası
babası, sevdiği insan yoksa resmine bakıyor.
En iyisi karşı karşıya gelmek, görüşmek de...
Arapça bilmiyorsan tefsirine bak. Alimlerin
yakasına yapış. Bu kadar cemaat gitse bir alime;

“—Yâ vebal altında kalırsın, biz Allah’ın
kelâmını bilmiyoruz, bize öğret!” derse alim
kaçar mı, kaçabilir mi?

Bu kadar kalabalıktan nereye kaçar? Kaçamaz.

İsteyen yok, istekli yok! Burada tefsir dersi
koyuyoruz. Önce 50 kişi, sonra 40 kişi, sonra 30
kişi, sonra 20 kişi, sonra 10 kişi, sonra bir kişi,
sonra sıfır kişi... Olmuyor.

“—Niye zevk almıyorlar?”

Duyduğunu tatbik etse zevk alır. Duyduğunu
uygulayacak.

Burada da ne diyor?

“—Kendini ölümler arasında say.”

Ölümler arasında saymayı yapacak. Rabıta-ı
mevt yapacak. Gördün mü? Var mı şu ukalâ
takımından, İslâm’a çatan, tasavvufa
çatanlardan ölümü düşünen? Televizyonlarda
nasıl ukalâlık ediyorlar...

Bak bizimkiler tasavvufun faaliyetinin içine
koymuş. Her gün bizim kardeşlerimizin
hepsi *rabıta-ı mevt* yapıyor, bu hadîs-i şerîfi
uyguluyor; öleceğini düşünüyor, teneşir

tahtasına nasıl yatırılacağını, yıkanacağını, kefenleneceğini, evden nasıl çıkarılacağını, musalla taşına nasıl konulacağını, imamın “Bunu nasıl bilirsiniz?” diye sorduğunu, “Hakkınızı helal edin.” dediğini, hepsini biliyor. Hepsini her gün tekrarlıyor benim kardeşim.

Senin var mı öyle bir şeyin? Ukalâ ukalâ yukarıdan konuşuyor!

Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerîfnde sonra ne buyurmuş?

“—Allah’a ibadet et, O’na şirk koşma. Sanki Allah’ı görüyormuş gibi ona ibadetini candan yap. Kendini ölüler arasında farz et, say!”

(Ve’z-kûri’llâhe inde külli hacerin ve külli şecerin) “Her taşın, her ağacın yanına gelince Allah’ı zikret!”

Allah-u a’lem, burada mâna “her zaman” demek. İnsan her zaman bir taşın yanına geliyor, bir ağacın yanına geliyor; insanın karşısına ya taş gelir, ya ağaç gelir. “Her zaman” demek. Mesela adama diyorsun ki:

“—Sabah akşam seni düşünüyorum.”

Bu ne demek? “Sabahleyin birazcık düşünüyorsun, kesiyorsun; akşamleyin biraz düşünüyorsun, kesiyorsun.” mu demek?

Hayır! Sabah akşam dediği zaman, demek ki gece gündüz hep düşünüyor, hiç hatırından çıkmıyormuş.

“—Sabah akşam bu işin çaresini nasıl buluruz diye düşünüyorum.” diyor mesela...

Ne demek bu? “Tamamen” demek.

Burada “Her ağacın, her taşın yanında Allah’ı zikret!” ne demek? “Çok zikret!” demek.

Kur’ân-ı Kerîm’de de var:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذْ كُروا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا

(الأحزاب: ٤١)

(*Yâ eyyühe’llezîne âmenü’zküru’llàhe zikren kesîrâ.*) [Ey iman edenler, Allah’ı çok çok zikredin!] (Ahzâb, 33/41) buyruluyor.

Münafıklardan bahsederken:

وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَاءُونَ
النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ

اللَّهُ إِلَّا قَلِيلًا

(النساء: ١٤٢)

(*Veizâkâmûile’s-salâtikâmûküsâlâ*) “Kalktıkları zaman namaza tembel tembel kalkarlar.” Demek namaz kılıyorlar ama isteyerek değil... (*Yürâüne’n-nâs*) Mürâilik yaparlar, riyâkârlık yaparlar. (*Ve lâ yezkürûna’llàhe illâ kalîlâ.*) Allah’ı da anarlar, ama az anarlar.” (Nisâ, 4/142) buyruluyor.

“Zikretmezler” demiyor, “Az zikrederler.” diyor.

Hiç zikretmeyenin durumu ne kadar fena!

Münafık bile hiç olmazsa az zikrediyor. Bir de hiç zikretmeyen var! Bir de ondan da aşağıda alçağın alçağı, zikri inkâr eden var! Zikri ancak kâfir inkâr eyledi.

Zikir inkâr edilir mi?

Zikir var. Ama bucak bucak kaçıyor ve inkâr ediyor, karşı geliyor. Olur mu böyle şey?

“—Hû diyenler...”

Hû derken “Allah” kastediliyor:

هُوَ اللهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ

(الحشر: ٢٢)

(Huva'llâhü'llezî lâ ilâhe illâ hû) [O, öyle Allah'tır ki, ondan başka tanrı yoktur.] (Haşr, 59/22)

Hû diyor veya Allah diyor. Kâdirî Tarikatında Hû diyor da, Nakşî Tarikatında Allah diyor.

Allah'ı zikretmek ayıplanır mı?

“—Adamın elinde tesbih var!”

Ne olmuş? Tesbihle sayıyı sayıyor. Bin defa mı oldu, 500 mü oldu, 70 bin mi oldu, onu anlamaya çalışıyor.

“—Başında da sarık var!”

Ne olmuş, sarık Peygamber Efendimiz'in tavsiyesi.

“—Büyük gerici!”

O senden çok ilerici! O cenneti düşünüyor, istikbali düşünüyor. Sen istikbale gözünü

kapatmışsın, hiç düşünmüyorsun be adam! Hiç Allah'tan korkmuyor musun? Bir gün Allah'ın huzuruna çıkmayacak mısın? Allah sana "Niye âyetleri inkâr ettin?" demeyecek mi? "Niye dinime karşı geldin, aykırı aykırı gittin, yamuk yamuk işler yaptın?" demeyecek mi?

Düşünsene! Sen düşünmüyorsun. Sen aptalsın! Sen gericisin!

O ilerici; hem istikbalini düşünüyor, hem kabri düşünüyor, hem ahireti düşünüyor, cenneti düşünüyor, mahkeme-i kübrâyı düşünüyor! O senden çok ileri...

Hız. Ömer RA, Bilâl-i Habeşî köleydi, onu huzuruna almış. Süheyb-i Rûmî, sanatkâr bir köleydi, onu huzuruna almış. Halbuki Kureyş'in eski başkanı Ebû Süfyan gelmiş, falanca filanca eşrâfı gelmiş, onları kapıda bekletiyormuş. Emirü'l-mü'minîn olduğu zaman...

"—Siz bekleyin!" demiş.

O Kureyş'in reislerinden birisi diyor ki;

"—Ömrümde böyle gün görmedim! Kureyş'in en soyluları, asilleri, eşrâfı kapıda bekliyor; bizim kölelerimiz önce giriyor."

Tabii onlar da müslüman oldular. Müslüman olduktan sonraki bir hal... Hız. Ömer'in halifeliği zamanı. İşler bitti, inatlar kesildi, müşrikler de müslüman oldu. Ama huzuruna geldiği zaman — esmer, fukarâcık, eski köle— Bilâl-i Habeşî RA'ı, Süheyb-i Rûmî'yi almış da Kureyş'in uluları, eşrâfı dışarıda bekliyorlar.

"—Böyle acayip gün görmedim; bizi almıyor da

bizim kölelerimizi öne alıyor.” deyince –tabii onlar da müslüman oldular– içlerinden bir tanesi kalkmış, demiş ki:

“–Ey kavmim, ey arkadaşlarım! Siz onu –Hz. Ömer’i– levmetmeyin, kınamayın, kendinizi kınayın, kabahat kendinizde. Çünkü Allah’ın emri hepimize eşit zamanda eşit fırsat olarak geldi. Onlar Allah’ın emrine uydular, biz uymadık. Allah kendisinin yoluna çağırınca onlar koşturup hızla gittiler; biz tembellenedik, geride kaldık, neden sonra, Mekke’nin fethinden sonra müslüman olduk. Onlar evvelden müslüman oldular da hicret ettiler, cihad ettiler. Bizim onların derecesine yükselmemiz mümkün değil, fırsatı kaçırdık ey kavmim!

Ancak bir çare aklıma geliyor: Dünyada kaçırdık, bizim artık onlara yetişmemiz mümkün değil. Kalkalım, hudut boylarına gidelim, cihada girişelim, Allah yolunda çarpışalım, şehid olalım. Belki ahirette eşit olabiliriz. Dünyada kaçırdık fırsatı, belki ahirette eşit olabiliriz.”

Hakikaten Kureyş’in en soylusundan bir tanesi ailesini, eşini dostunu hepsini topluyor, Şam tarafına doğru cihad etmeye yola çıkıyor. Mekke-i Mükerreme’de kimse kalmamış; büyük bir heyecan, büyük bir üzüntü... Onu Mekke’nin yolcu uğurlanılan yerine kadar uğurlamışlar. Çok güzel konuşmuş. Demiş ki:

“–Ey kavmim! Benim buradan hicret etmem, – bu iki olay ayrı zamanlarda oluyor ama birbirine ekli– sizi sevmememden veya size olan sevgimin azalmasından değil. Veya bu diyar iyi değil de

daha güzel diyarlar var da ben o tarafa doğru gidiyorum; böyle bir duygudan dolayı değil. Allah yolunda cihad etmek lazım. İslâm geldi, biz hatalı hareket ettik, bu hatamızı tamir etmemiz lazım!” diye yola çıkmış, kendisini uğurlamışlar.

Ailesinin hepsi gitmiş, oralarda şehid olmuş. Sadece onun oğlu dönmüş, bir de öteki ailenin sadece bir kız torunu dönmüş. Hz. Ömer, “Bir garibanı öteki garibanla evlendirin!” diye ikisini evlendirmiş de onlardan hayırlı nice nice evlatlar dünyaya gelmiş.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri’ni çok zikredeceğiz; Kur’an’ın emri. Kur’an’la uğraşılmaz. Kur’ân-ı Kerîm’in ahkâmına karşı çıkan iflah olmaz. Aklını başını toplasın! Ukalâlık etmesin! Yarım kuş aklıyla büyük alimlerin, müçtehitlerin doğru dediği şeyleri yanlış saymaya kalkmasın.

O büyük müçtehitlerin bilgisinin bir derya olduğunu düşünürsek, bunun bilgisi dikiş yüksüğünü doldurmaz. Onların irfânı bir okyanus ise bununki bir kepçe bile etmez. Ukalâlık etmesin! Aklını başına toplasın! Allah’ın dinini doğru öğrensin.

İncelerlerse kendisi de anlar. Bak, ne diyor Peygamber Efendimiz sahih hadîs-i şerîfte:

“—Her ağacın, her taşın yanında Allah’ı zikret.”

Yapıyor musun?

“—Gel buraya, ukalâ... Her taşın yanında, her ağacın yanında Allah’ı zikrediyor musun?”

Etmiyorsun. Etmediğini biliyorum. Çünkü derviş değilsin. Çünkü tasavvuf erbâbı değilsin. Çünkü tasavvufa karşısın. Hatta radyodan, kürsüden verip veriştiriyorsun:

“—Bunun aslı yoktur! Kim demiş ‘saçının bir telini göstermeyecek’ diye? Hangi ukalâ demiş?”

Öyle laf söylenir mi! Müslüman kadın tabii ki saçının telini bile göstermeyecek! Elbette saçın örtülmesi, ziynetin saklanması Allah’ın emri. Umumî emir saçın örtülmesi olunca cüz’ünü çıkartmak elbette olmaz. Umumun tahtında müstetirdir. “Saçını ört!” deyince “Azıcığınızı gösterebilirim.” mânası çıkar mı? Elbette telini bile göstermeyecek.

“—Nereden çıkmış bu?”

Nereden çıkacak; akıldan, ferasetten, içtihat-tan, ilimden, irfandan çıkmış. Ukalâ! Herkes haddini bilsin!

Allah’ın ahkâmını doğru düzgün öğrenmek lazım! Zikir yapacak. Sonra?

(Ve izâ amilte seyyieten fa’mel bi-cenbihâ haseneten) “Nefsine, şeytana uyup, hata edip bir günah işlemişsen ey muhatabım!” diyor Efendimiz, insanları tabîî olarak görüyor.

İnsanoğlu şaşırabilir, hata da işler, ayağı kayar. Bir günah işledin, bir hata işleyiverdin. Ne olacak şimdi?

“—Eyvah! Tüh! Bir günah işledi!”

Ne yapacak?

Peygamber Efendimiz diyor ki:

(*Fa'mel bi-cenbihâ haseneten*) “Hemen arkasından bir iyilik yap, o onu siler.”

“Kazâra bir kötülük yapmışsan hemen arkasından bir iyilik yap. (*Es-sirra bi's-sırri*) Gizli bir kötülük yapmışsan, gizli bir iyilik yap ki silinsin. (*Ve'l-alâniyete bi'l-alâniyeti*) Âşikâre bir günah işlemişsen âşikâre bir iyilik yap!”

Stockholm'da televizyon yayını oluyor, iki tane müslüman kadını oturtmuşlar. Birisi Danimarkalı müslüman, birisi Finlandiyalı müslüman. Örtünmüşler, mantoları ve saire... Ne sorurlarsa gayet âlimâne cevap veriyorlar. Gayet güzel cevap veriyorlar. Spiker, elinde mikrofon, dinleyicilerin arasından tayyörlü, dalgalı saçlı, –ondülasyon permanant diyorlar, altı ay, yıkansa bile saçlarının kıvrımı bozulmuyor– yakışıklı giyinmiş bir bayanın yanına gitti, dedi ki:

“–Sizin de müslüman olduğunuzu isminizden anlıyorum. Bakın siz Rusya müslümanlarından Finlandiya'ya gelmiş, müslüman kökenli olduğunuz halde tayyör giyinmişsiniz, açık giyinmişsiniz, başınızı açmışsınız. Halbuki bu bizim kızlar Danimarka'da olduğu halde, hıristiyan kökenli bir ülkede doğduğu yetiştiği halde bunlar örtünmüşler, eldiven giymişler, hiçbir yerlerini göstermiyorlar. Ne dersiniz bu duruma?” diye sordu.

Kız erkek gibi mert bir cevap verdi:

“–Kusur benimdir, onların yaptığı doğrudur. Onların yaptığı Allah'ın emrine uygundur. Kusur benimdir. Benim de öyle olmam lazım.

Kabahatli olan benim.” dedi.

İnsan haddini bilmeli, doğruyu bilmeli; yapamıyorsa yapamadığını itiraf etmeli. Âşikârâne günah işleyen âşikârâne bir iyilik yapacak ki tesiri olsun. Öyle günahı âşikâre işleyip gizlide iyilik yapmak yetmiyor demek ki... Onu da âşikâre yapacak ki herkes bilsin, görsün.

Bir de Efendimiz dilini göstererek, tutarak buyurmuş ki;

(Elâ uhbiruke bi-emleki'n-nâsi min zâlike?)

“Buna en çok hâkim olanı size bildireyim mi?”

Bir de şöyle bir rivayet var: *(bi-emleke bi'n-nâsi)* “İnsanlara en

çok tesir eden şeyi size göstereyim mi?” demiş, dili göstermiş.

Dil insanların istikbaliyle oynuyor, en önemli şey. Dil insanı mahvediyor. Dil insanı cehenneme düşürüyor. Dil insanı hapse sokuyor. Dil insanı günaha sokuyor.

(Ve hel yekübbü'n-nâse alâ menâhirihim fi'n-nâri illâ hâzâ?) “İnsanları yüzükoyun cehenneme paldır küldür düşüren bundan başkası mı?” diye dilini göstermiş.

Muhterem kardeşlerim! Dil çok önemli. İnsanın dokuz defa yutkunup, ölçüp biçip öyle konuşması lazım. Lambur lumbur konuşmaması lazım. İleri geri konuşmaması lazım. Yalan, gıybet, dolan, hatalı iş ve saire yapmaması lazım.

İslâm'da diline sahip olmak çok önemlidir. Sükut ibadettir. Millet namazın ibadet olduğunu

biliyor, tefekkürün ibadet olduğunu bilmiyor. Tefekkür en kıymetli ibadet! Zikrin ibadet olduğunu biliyor, sükûtun da ibadet olduğunu bilmesi lazım. Sükut da ibadettir. Yerli yerinde, susması gereken yerde susmasını biliyorsa, sükut ibadettir.

Efendimiz bunu birçok hadîs-i şerîflerinde bildirmiş. Aman lüzumsuz konuşmaktansa sükut çok daha iyidir, dilinize sahip olun, diliniz sizi cehenneme yüzükoyun düşürmesin, cehenneme atmasın!

c. Köle Azad Etmenin Mükâfâtı

Peygamber Efendimiz'e sormuşlar:

“—Bizim arkadaşlarımızdan birisi bir adam öldürdü, pişman oldu. Ne yapacak? ‘Bir müslümanı kasten öldüren ebedî olarak cehennemde yanar.’ diye âyet-i kerîmede bildiriyor. Ne yapması lazım?”

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:⁴

أَعْتَقُوا عَنْهُ رَقَبَةً، يُعْتِقَ اللَّهُ بِكُلِّ عَضْوٍ مِنْهَا،
عَضْوًا مِنْهُ مِنَ النَّارِ

(د.ك. عن وائلة)

⁴ Hâkim, *Müstedrek*, c.II, 231, no:2844; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.146, no:4307; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.490, no:16053; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.II, s.234, no:625; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.172, no:4892; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.I, s.45, no:38; Vâsile RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.319, no:29592; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.V, s.35, no:3685.

RE. 73/11 (*A'tikû anhu rakabeten, yu'tiki'llâhu bi-küllî udvin minhâ, udven minhu mine'n-nâri.*)

(*A'tikû anhu rakabeten*) “Bir köle âzad etsin. (*Yu'tiki'llâhu biküllî udvin minhâ*) O kölenin her âzâsı, (*udven minhu mine'n-nâri*) onun her âzâsının cehennemden kurtulmasına sebep olur.”

Peygamber Efendimiz SAS bu son hadîs-i şerîfte köle âzad etmesini tavsiye etmiş oluyor. Bizim burada köle âzad etme gibi bir imkân şu anda mevcut değil.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi rızası yolundan ayırmasın... Rızasına aykırı işler yaptırmasın... Dini tam öğrenip onu tam uygulamayı nasib eylesin... İki cihanda bahtiyar eylesin... Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin...

Fatiha-ı şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
12. 06. 1994 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİNE PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

